

Posiedzenie komisji rolnictwa

Autor:

Fot. Jerzy Lipka-Wołowski

Sprawozdanie z wykonania budżetu za 2022 r. oraz sytuacja ekonomiczna gospodarstw rolnych zdominowały obrady komisji.

93,96 mln zł na rolnictwo i obszary wiejskie

W budżecie Mazowsza na rok 2022 wydatki zaplanowano w wysokości 4,7 mld, a wykorzystano 96,46 proc. tej kwoty.

Na realizację zadań objętych działaniem komisji w ubiegłym roku zabezpieczono 77,15 mln zł, które w ciągu roku zostały zwiększone do 99,27 mln zł. Ostatecznie **wydatkowano 93,96 mln zł, co stanowi 94,65 proc. wykonania planu** oraz 2,08 proc. ogółu wydatków województwa. Źródłami finansowania były środki własne (72 mln zł) oraz dotacje otrzymane z Europejskiego Funduszu Rolnego i z budżetu państwa (21,9 mln zł).

Najwięcej, czyli 63,55 mln zł wydatkował Departament Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich UMWM, w tym m.in.:

- 37,31 mln zł na dotacje celowe dla jednostek samorządu terytorialnego na zadania z ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
- 10,96 mln zł w ramach Mazowieckiego Instrumentu Aktywizacji Sołectw MAZOWSZE 2022,
- 5,82 mln zł jako dotacje dla organizacji pozarządowych,
- 4,94 mln zł na dotacje dla spółek wodnych na bieżące utrzymanie wód i urządzeń wodnych,
- 2,38 mln zł w procesie realizacji projektów w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014–2020 (PROW).

Na projekty w ramach PROW 2014–2020, Programu Operacyjnego „Rybacktwo i Morze” 2014–2020 oraz Krajowej Sieci

Obszarów Wiejskich 2014–2020, przeznaczono w sumie 12,92 mln zł. Odszkodowania za szkody wyrządzone przez zwierzęta łowne pochłonęły 10,48 mln zł.

– Prowadzone przez samorząd Mazowsza programy rolne są bardzo oczekiwane przez mieszkańców, bo bezpośrednio prowadzą do rozwoju wsi i obszarów wiejskich, wpływając na dorobek i wizerunek polskiej wsi – podkreśla przewodniczący komisji **Leszek Przybytniak**.

Zmiany w Mazowieckim Biurze Geodezji i Urzędzeń Rolnych

Komisja w pierwszym czytaniu pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały sejmiku w sprawie **zwiększenia zakresu działalności oraz zmian organizacyjnych** w Mazowieckim Biurze Geodezji i Urzędzeń Rolnych.

Wprowadzane zmiany wynikają ze zwiększenia zakresu działalności jednostki, związanego z:

- opracowywaniem planów urzędzeniowo-rolnych gmin na terenie województwa,
- świadczeniem usług diagnostyki gleby w ramach Mobilnego Centrum Badania i Analizy Gleby, budowanego w ramach przedsięwzięcia „Wdrażanie koncepcji Smart Villages na terenie województwa mazowieckiego”,
- kompleksową realizacją opracowań w ramach analizowania zmian w strukturze agrarnej oraz programowania i koordynacji prac urzędzeniowo-rolnych, a także monitorowania zmian w sposobie użytkowania gruntów i ich bonitacji.

Sytuacja ekonomiczna gospodarstw rolnych

Informację na temat **opłacalności produkcji rolnej na Mazowszu** (w odniesieniu do rynku konsumenta i łańcuchów dostaw żywności) przedstawiła **Monika Bocian**, kierownik pracowni typologii gospodarstw rolnych w Instytucie Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowym Instytucie Badawczym. **Dane zostały zebrane** z wykorzystaniem europejskiego systemu zbierania danych rachunkowych **FADN (Farm Accountancy Data)**. Analizowane **ankiety** za lata 2020 i 2021 **dotyczą tylko gospodarstw rolnych osób fizycznych prowadzących rachunkowość, czyli gospodarstw towarowych powyżej 4 tys. euro wartości standardowej produkcji**.

Wyniki uwzględniają podział na dominujący typ działalności rolniczej: uprawy polowe, uprawy ogrodnicze, uprawy trwałe, krowy mleczne, zwierzęta trawożerne, trzoda chlewna, mieszane. Okazuje się, że **potencjał wielkości ekonomicznej gospodarstw rolnych na Mazowszu jest mniejszy niż średnio w całej Polsce** we wszystkich typach, z wyjątkiem upraw ogrodniczych. **Średnia powierzchnia użytków rolnych** jest także mniejsza i **wynosi 15 ha** (w całej Polsce wynosi 18 ha). **Nakłady pracy** w województwie mazowieckim **są większe niż średnio w Polsce** w przeliczeniu na gospodarstwo, a wskaźnik średni pracujących w gospodarstwie na pełnym etacie wynosi 1,46. Praca najemna najczęściej występuje przy uprawach ogrodniczych i trwałych. Natomiast plony pszenicy i kukurydzy oraz wydajność mleczna krów na Mazowszu są nieco niższe niż ogółem w Polsce.

Opłacalność produkcji rolnej

W roku 2021 względem roku 2020 odnotowano większy wzrost produkcji, niż przyrost kosztów, zarówno na Mazowszu jak i w całej Polsce. W świetle danych FADN, obejmujących 58 proc. ogółu gospodarstw, statystycznie nastąpiła poprawa sytuacji dochodowej rodzinnego gospodarstwa rolnego. **Średni roczny dochód w rolnictwie na rodzinne gospodarstwo rolne w Polsce wyniósł 61 tys. zł, a w województwie mazowieckim 43 tys. zł (w roku 2020 było 35 tys. zł).**

Niekorzystnie dla województwa mazowieckiego kształtuje się porównanie rocznego dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego w przeliczeniu na osobę pełnozatrudnioną nieopłaconą do przeciętnego wynagrodzenia netto w gospodarce narodowej, które wyniosło 45 tys. zł. Na Mazowszu ten poziom dochodu parytetowego byli w stanie wypracować tylko

producenci krów mlecznych i trzody chlewnej, pozostali uzyskali poniżej 30 tys. zł. Sytuacja jest zróżnicowana także zależnie od klas wielkości ekonomicznej gospodarstwa. Dopiero 17 proc. ogółu mazowieckich gospodarstw, czyli te które przekroczyły próg wielkości dochodowej produkcji 25 tys. euro, były w stanie osiągnąć dochód parytetowy 45 tys. zł w skali roku.

Zarówno wartość jak i koszty produkcji roślinnej na 1 ha ogółem w województwie mazowieckim były mniejsze niż średnio w Polsce, we wszystkich typach upraw. Także wartość i koszty produkcji zwierzęcej na 1 LU (sztuka przeliczeniowa) były mniejsze, z wyjątkiem zwierząt trawożernych.

Zarówno na Mazowszu jak w całej Polsce korzystnie kształtował się koszt wytworzenia 1 zł produkcji, czyli porównanie relacji kosztów ogółem do produkcji ogółem. Ten koszt wyniósł, zależnie od typu produkcji, od 0,65 zł na Mazowszu i 0,75 zł w Polsce (uprawy ogrodnicze) do 0,90 zł (zwierzęta trawożerne).

Relacja dopłat do działalności operacyjnej do całego dochodu z gospodarstwa na Mazowszu była zróżnicowana i wynosiła od 20 proc. w uprawach ogrodniczych, przez 52 proc. w uprawach polowych, do 78 proc w kategorii zwierząt trawożernych.

Trudna sytuacja producentów roślin zbożowych

Aktualną, szczególnie trudną sytuację ekonomiczną producentów zbóż przedstawił radnym **Tadeusz Szymańczak**, rzecznik prasowy Polskiego Związku Producentów Roślin Zbożowych.

Od lipca 2022 roku nasila się destabilizacja rynków rolnych na Mazowszu i w całej Polsce, szczególnie produkcji roślinnej. Jest to rezultat trwającej agresji Rosji na Ukrainę. Dramatyczne pogorszenie efektywności produkcji rolnej przyniosły gwałtownie rosnące koszty produkcji oraz tegoroczny **nagły spadek cen zbóż, spowodowany ogromnym wzrostem importu z Ukrainy** zboża tzw. technicznego.

Polski Związek Producentów Roślin Zbożowych od grudnia ub. roku bezskutecznie apeluje do premiera RP oraz ministra rolnictwa o podjęcie radykalnych decyzji. Powinny one skutkować ustabilizowaniem i poprawą krajowego rynku rolnego, otwarciem nowych punktów zbytu oraz ratowaniem sytuacji polskich producentów. Niestety dialog prowadzony przez nowego ministra rolnictwa z przedstawicielami producentów rolnych, przetwórców i związków rolniczych działanie też nie przynosi konkretnych rezultatów.

Jak poinformował przewodniczący komisji Leszek Przybytniak, **bez odpowiedzi pozostało zaproszenie do udziału w posiedzeniu komisji**, wystosowane do kierownictwa Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

UWAGA

Informacje opublikowane przed 1 stycznia 2021 r. dostępne są na stronie archiwum.mazovia.pl